

Tekst gwarowy — Giełczew 4

Autor: Aleksandra Krawczyk-Wieczorek

Nagranie: Kamila Dutkiewicz i Martyna PrzedpolewskaPrzepisała Monika Kresa, opracowała Aleksandra Krawczyk-Wieczorek{smoothgallery image=F3403.jpg&title=Genowefa Rubaszka&caption=Genowefa Rubaszka}Informatorka: Genowefa Rubaszka, ur. w 1934 r. w Giełczwi.Rodzice pochodzili z Giełczwi. Ukończyła 4 klasy szkoły podstawowej. Święta Bożego Narodzenia {vm}T344.mp3|L{/vm}

A teraz się zbliżają święta Bożego Narodzenia. Jak one są obchodzone? Tak tradycyjnie? A, tak jak ło z {tt}= z dawna. Wymowa dawnego długiego a jako o.|downa{/tt}. Gotuje sie {tt}= wieczerza wigilijna.|pośnik{/tt}. To kiedyś, nu jusz tak samo.Co to jest pośnik?No, to te Roz… te jedzenia. Płośnik {tt}= nazywają. Odnosowienie i zwężenie wygłosowego ą.|nazywaju{/tt}, ostatnio wieczerza, no, to sie gotuje k|aopuste z grzybami, groch, jeden, drugi, ryby, kasze jaglianu, {tt}= reczaną, gryczaną. Reczka z ukr. – gryka, kasza gryczana.|recano{/tt}, pirożki, barszcz {tt}Zwężeni o przed spółgłoską nosową n.|czerwony{/tt}, nu kluski z makiem, kartoflie z olejem z barszczykiem takim {tt}Zachowanie archaicznej końcówki -em w narzędniku lp. r.m. przymiotnika.|czystem{/tt}, aby ło, tam {tt}Mazurzenie zachowane tylko dla głoski cz > c.|cosnku{/tt} troszke, grzybków, ale {tt}= niczym.|nicem{/tt}, nic, nic. Ji, przychodzić, przychodziło, {tt}= już.|ju{/tt} nie wiem, jak tam, bo i {tt}= teraz. Wymowa dawnego długiego a jako o.|teroz{/tt} tyj słomy nie ni noszo do chałupy, a kiedyś...A kiedyś jak to było?A kiedyś już u tuśmy weszli. Dziadek przynosili słomy snop, żytneyj, już, alie nie młóconyj, skaradnyj, przyszli do chałupy: „Niech będzie pochwaliony Jezus Chrystus, kolęda na szczęście, na zdrowie, na to {tt}= na tę świętą. Odnosowienie wygłosowego ą.|święto{/tt} wigilie, żebyśmy byli weseli jak w niebie anieli”. {tt}= stały (dziadki), stali dziadkowie. Formy niemęskoosobowe są używane dla wszystkich rodzajów oraz wymowa dawnego długiego a jako o.|Stoły{/tt} se łoboje dziadki, babka prz|y_kóminie, dziadek copka {tt}= czapka pod pachą. Wymowa dawnych długich a jako o oraz odnosowienie i zwężenie wygłosowego ą.|pŚod_pochu{/tt}, snopeyk słomy, ty tego królia, to był cały snop, król’ sie nazywaoł postawiony za łózkim i za ten snopek, ten król {tt}= stał.|stoł{/tt}, nie wol’no było nigdzie kولیdy czszymać, tyl’ko w tem królu kolęda była. Nu i później {tt}= pacierz.|płocirz{/tt} i .... a na podłodze, to… najpirw, {tt}= zaraz.|zaro{/tt} po tem króliu słomy dwie {tt}Charakterystyczna dla pogranicza wschodniego starszego i młodszego składnia liczebnika: liczebniki 2—4 łączą się z dopełniaczem lm., a od 5 wzwyż – mianownikiem lm.|wiunchów{/tt} skaradne wszystko leżało po póśniku jak mrówki. Po świętach były, jak były dzieci małe, to sie tłukły, figuļajki dawały, bo to było tyl’ko tak w chałupie: {tt}= stół. Forma nacechowana emocjonalnie.|stołowinka{/tt}, {tt}= łóžka. Forma nacechowana emocjonalnie.|łóžcyna{/tt} dwa i tylie i {tt}= pieczysko, piec.|piecysko{/tt} jako tu u {tt}= u nas. Forma hiperpoprawna – unikanie domniemanego mazurzenia.|nasz{/tt}. Ale tutaj na piecu się nie spało, prawda?Spali dziadek {tt}Pluralis maiestaticus – użycie liczby mnogiej dla okazania szacunku osobie, o której się mówi.|mój{/tt}, dziadek wliz o tam. (Ale tu już nie) A tu ni, bo tu jest {tt}Asynchroniczna wymowa spółgłosek wargowych miękkich, tu p’.|piec{/tt}, tam {tt}= są.|je{/tt}, rozumisz, wydane mury, bo tu i za to takie {tt}= wielkie. Forma często spotykana w gwarach.|wielgie{/tt}, rozwalił {tt}Czas zaprzeszły.|był{/tt}, ale ślicnie, ciepło.